

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate; de Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77355)

Hieronymum, ubi facero Apologo disputationem istam concludit. *Cum* (inquit), *aliquis ruiisset in puteum, ubi aqua tantum erat, quae cum magis exciperet ne moreretur, quam suffocaret ne loqueretur, accessit alius, & dixit ei, quomodo huc cecidisti? At ille dixit, obsecro cogita quomodo hinc me liberet, & non quomodo huc ceciderim queras.* Ita quoniam ex fide Catholica constat, de peccato originali tanquam de pueri infantis animam Christi gratia liberari; satis nobis esse debet, quod modum quo salva fiat noverimus, etiam si nunquam quomodo in malum illud devenerit perfecte cognoscamus.

ARTICVLVS, IV.

An Adamus per quodcumque peccatum, dummodo esset primum, traduxisset in posteros culpam originalem?

52. **P**ARTEM negativam tenent Alensis 2. p. qu. 22. membro 3. art. 3. Catarinus opusc. de peccato origin. parte ultimâ, Suarez de opere sex dierum lib. 6. cap. 13. num. 8. Meratius disp. 14. de peccatis sect. 4. & 5. & alii Recentiores, existimantes ex vi divinae legis, & pacti cum Adamo initi, solum duntaxat peccatum comedendi de ligno vetito potuisse ad nos ex Adamo derivari; & hoc derivatum fuisse, etiam si non fuisset primum, sed alia praecessissent; atque aded causalitatem peccati originalis nequaquam fuisse alligatam illi peccato, quia primo, sed quia talis speciei, scilicet gulae.

S. I.

Sententia affirmans ut probabilior eligitur.

DICO tamen, primum Adami peccatum fuisse causam translationis culpae originalis, non quia tale, sed quia primum: unde si quodvis aliud prius commisisset, totam humanam infecisset naturam. Ita communiter docent nostri Thomistae hinc, quos sequuntur Durandus, Curiel, & alii.

53. Probatum primò ex D. Thoma in 2. dist. 33. in fine in expositione litterae ad secundam difficultatem, ubi sic ait; *Dicendum quod hoc est per accidens quod (peccatum gulae) tale nocumentum naturae humanae intulit; quia scilicet fuit primum peccatum quod naturam humanam vitiauit..... quodcumque autem aliud peccatum fuisset hoc modo primum, etiam similem effectum habuisset, sive fuisset peccatum operis, sive voluntatis.* Quo nihil clarius & expressius in favorem nostrae assertionis dici potest. Idem docet eadem dist. qu. 1. art. 1. dist. 21. qu. 2. art. 2. ad 2. ibidemque ad Annibal. art. 4. ad 2. Ad Rom. 5. lect. 3. De malo qu. 4. art. 8. & 2. qu. 163. art. 3. ad 2.

54. Probatum secundò ratione ex locis citatis desumptâ. Idcirco primum Adami peccatum traducitur in posteros, quia per illud primus homo amisit iustitiam originalem, quae erat quoddam donum gratuitum, toti humanae naturae divinitus in primo parente collatum: Sed per quodcumque aliud peccatum mortale, si fuisset primum, amisisset primus homo iustitiam originalem; nam iustitia originalis, utpote includens ipsam gratiam sanctificantem, erat incompossi-

A bilis cum quovis peccato mortali: Ergo quodcumque peccatum mortale ab Adamo commissum, si fuisset primum, fuisset in posteros traductum, subindeque fuisset causa originalis peccati.

Dices: Adamus per quodcumque mortale peccatum, si fuisset primum, amisisset quidem pro se originalem iustitiam, non tamen pro posteris.

B Sed contra: Eo ipso quod Adamus per primum peccatum amisisset iustitiam originalem, amisisset etiam vigorem ad eam communicandam posteris, quia (ut dicebamus articulo praecedenti) talis vigor quasi dimanabat ab ipsa iustitia, & erat illi annexus: Ergo non solum pro se, sed etiam pro posteris, per primum peccatum iustitiam originalem amisisset. Consequentia manifesta est: amittere enim iustitiam originalem pro posteris, est amittere vim ad eam posteris communicandam.

S. II.

Solvuntur objectiones.

OBJICIES primò: Solum illud peccatum Adami derivaretur ad posteros, quod esset capitale, id est, commissum ab eo ut capite totius naturae: Sed nullum aliud, praeter esum ligni vetiti, esset capitale, sed personale tantum: Ergo nullum aliud, praeter istud, et si esset primum, ad posteros Adami derivaretur. Major patet, Minor probatur. Peccatum Adami non habebat esse capitale ex natura rei, quia videlicet erat caput naturae suae posteritatis, sed ex vi pacti quo fuit constitutus caput morale illius, ut art. 2. ostensum est: Sed pactum solum fuit initum cum Adamo in ordine ad impletionem aut transgressionem praeccepti de non comedendo de ligno vetito: Ergo nullum aliud peccatum, praeter esum ligni vetiti, potuit esse capitale. Minor probatur: Pactum enim cum Adamo initum non aliunde colligitur, quam ex verbis istis Dei ad Adamum Genes. 2. *De ligno scientiae boni & mali ne comedas: in quocumque enim die comederis ex eo, morte morieris:* Sed haec comminatio solum respicit transgressionem illius praeccepti positivi: Ergo pactum cum Adamo initum, hujus tantum praeccepti observantiae aut transgressionem respicit.

57. Respondeo concessâ Majori, negando Minorem. Ad illius probationem neganda est iterum Minor. Ad cuius probationem, distinguo Minorem: haec comminatio solum respicit transgressionem illius praeccepti positivi, explicitè & formaliter, concedo Minorem: implicitè & virtualiter, nego Minorem: nam ut ait D. Thomas in 2. dist. 33. in expositione textus supra citata: *In hoc ostenditur, quod etiam si alia peccata commisisset, similem poenam sustinisset, quasi à minori ad majus: gravius est enim praecceptum praeterire naturalis legis, quo prohibetur illud quod in se est malum, quam praeterire praecceptum disciplinae, quo prohibetur quod non est malum, nisi quia prohibitum.*

58. Objicies secundò: Prius Adam peccavit peccato superbiae, quam gulae, vel inobedientiae; & tamen peccatum Adami, quod transmittitur in posteros, non est superbiae, sed inobedientiae, ut patet ex verbis illis Apostoli ad Roman. 5. *Per unius inobedientiam peccatores constituti sunt*

multi; vel gula, ut docet Basilius homil. 1. de A
 jejuniis dicens: *Quia non jejunavimus, è para-
 diso excidimus*: Ergo primum Adæ peccatum
 non transmittitur in posteros. Antecedens verò
 passim docetur à SS. Patribus, & à D. Thoma
 2. 2. qu. 163. art. 1. ubi asserit primum peccatum
 Adami fuisse superbiam, constatque tum ex
 suggestione serpentis, *Erius sicut Dii scientes
 bonum & malum*: tum ex verbis illis Tobie mor-
 rientis ad filium: *Superbiam nūquam in tuo sensu,
 aut in tuo verbo dominari permitas: in ipsa enim
 initium sumpsit omnis perditio*. Quæ verba de
 primo peccato Adami, à quo omnis nostra per-
 ditio & peccatum ortum desumpsit, intelli-
 gunt S. Augustinus 14. de civit. cap. 13. D. Tho-
 mas loco citato, Abulensis in 3. cap. Genes.
 qu. 6. & plures alii.

59. Respondeo distinguendo Antecedens: Prius
 Adam peccavit peccato superbiæ, prius naturâ
 in genere causæ finalis, concedo Antecedens:
 prius tempore, nego Antecedens, & Conse-
 quentiam.

Explicatur hæc solutio: Primum Adæ pecca-
 tum fuit transgressio illius præcepti, *De ligno
 scientiæ boni & mali ne comedas*, Genes. 2. licet
 enim alia præcesserint interiora, præsertim pec-
 catum superbiæ, quod, ut docet S. Thomas
 loco citato, fuit omnium primum, exterius
 tamen nullum aliud prædictâ transgressione
 prius fuit, & quæ præcesserunt interiora, se
 habent respectu illius sicut actus interior, vel
 motivum quo inductus est Adam ad transgres-
 sionem talis præcepti, cum qua efficiunt unum
 peccatum completum: nam ut ait D. Thomas
 loco citato: *Ad unum peccatum multi motus con-
 currere possunt*. Et hîc qu. 82. art. 2. ad 1. dicit:
*In peccato primi parentis quod per originem tra-
 dicitur, fuerunt plures deformitates, scilicet su-
 perbia, inobedientia, gula, & alia hujusmo-
 di*. Deformitas tamen superbiæ fuit prior aliis
 prioritate naturæ, in genere causæ finalis,
 quia ex fine assimilationis ad Deum, indebito D

60. Dices: Saltem ex hac solutione sequitur non
 solum malitiam gula in illo peccato reperi-
 tam, sed etiam malitiam superbiæ ad nos derivari:
 Atqui hoc est falsum: Ergo &c. Sequela patet,
 Minor autem probatur. Deus Genes. 3. incipiens
 exequi pœnam, peccato capitali Adami imposi-
 tam, his verbis: *Maledicta terra in opere tuo,
 &c. causamque reddens talis punitionis, non
 dixit Adamo, quia superbus fuisti, sed quia au-
 disti vocem uxoris tue, & comeditisti*: At si mali-
 tia superbiæ, capitalis esset, & ad nos per origi-
 nem transiret, executio pœnæ pariter illi res-
 ponderet: Ergo cum solum malitia comestio-
 nis pro causa pœnæ assignetur, illa solum capi-
 talis fuit, & ad nos per originem transit.

61. Respondeo concedendo sequelam Majoris,
 & negando Minorem. Ad cujus probationem
 dicendum, quod licet Deus pro causa pœnæ
 Adamo infligat malitiam superbiæ non assigna-
 verit, non sequitur ipsam talis pœnæ non fuisse
 causam, saltem partialem & inadæquatam: si
 enim talis pœna fuit infligta pro malitia & de-
 formitate comestionis, à fortiori pro mali-
 tia superbiæ, quæ gravior est, utpote jure
 naturæ prohibita, infligi debuit. Ratio autem

cur Deus causam punitionis peccati Adæ red-
 dens, solum comestionis malitiam expressit, &
 non alias in hoc peccato inclusas, ea fuisse vi-
 detur, quod in comminatione cap. 2. facta, so-
 lum explicata fuerat malitia comestionis, ut pa-
 ter ex verbis illis, *In quacumque autem die come-
 deris ex eo, morte morieris*: comminatio autem
 hujus pœnæ ideo specialiter facta est pro trans-
 gressione illius præcepti, ut quia non erat de re
 secundum se mala, intelligeretur per illam in-
 curri mortem, quia prohibita erat.

62. Objicies tertio: Justitia originalis non tran-
 sfiret in posteros ex fide & humilitate primi pa-
 rentis, sed ex sola observantia præcepti de non
 comedendo de ligno prohibito: Ergo sola illius
 præcepti transgressio potuit derivari ad poste-
 ros, secundum ordinem de facto institutum.
 Consequentia patet: nam sola illius præcepti
 transgressio derivatur ad posteros, ex cujus ob-
 servantia nascerentur in justitia originali. An-
 tecedens autem probatur: Etsi Adamus fidelis &
 humilis fuisset, & in peccatum superbiæ non
 incidisset, si tamen præceptum illud positivum
 de non comedendo de ligno verito violasset, ejus
 posterum in justitia originali non fuissent nati, sed
 in peccato originali: Ergo nec ex fide, nec ex
 humilitate primi parentis, justitia originalis de-
 rivaretur in posteros.

63. Respondetur, quod sicut posterum Adami ex
 prima transgressione cujuscumque præcepti na-
 scerentur in peccato, ut supra probatum est,
 ad hoc ut nascerentur in justitia originali, non
 sufficiebat hujus vel illius præcepti observantia,
 sed requireretur observantia omnium, id est
 nullius præcepti transgressio: unde etsi Adamus
 legem illam positivam de non comedendo de li-
 gno verito observasset, si tamen totam legem
 non implevisset, sed aliquod ejus præceptum
 violasset, ejus posterum in originali justitia non
 fuissent nati.

§. III.

Corollaria præcedentis doctrine.

64. EX dictis inferes primo, non solum pueros
 Enatos ex infidelibus contrahere peccatum
 originale, sed etiam natos ex fidelibus; nam
 filii etiam fidelium indigent baptismo: bap-
 tismus autem in remedium peccati originalis insti-
 tutus est. Adde quod S. Joannes Baptista natus
 est ex parentibus fidelibus & sanctis; & tamen
 constat ex Evangelio illum fuisse sanctificatum
 in utero matris, subindeque in sua conceptio-
 ne peccatum originale contraxisse.

65. Inferes secundo, solum primum peccatum
 Adæ, non verò alia, vel ipsius, vel proximo-
 rum parentum, traduci in posteros. Ita D. Tho-
 mas art. 2.

Probatum prima pars: Illud solum peccatum
 per originem derivatur ad posteros, quod fuit
 capitale: Sed solum primum peccatum Adæ fuit
 capitale: Ergo illud solum per originem deriva-
 tur in posteros: Major patet ex supra dictis:
 Minor verò statuetur primo ratione D. Tho-
 ma. Illud solum peccatum fuit capitale, quod
 corrupt naturam, illamque spoliavit dono
 communi, Adamo pro se, & pro tota sua
 posteritate commisso, nempe originali justitia:
 Sed solum primum peccatum Adami hoc præsti-
 tit; alia enim ejus peccata, vel proximorum
 parentum, illam supponebant per primum ejus.